

TİMAV
TÜRKİYE İMAM HATİPLİLER VAKFI

**“KONYA İMAM HATİP LİSELERİ
ÖĞRENCİ ÇALIŞTAYI”
SONUÇ RAPORU**

18 ARALIK 2015

KONYA

SUNUŞ

Türkiye İmam Hatipliler Vakfı (TİMAY) tarafından 18 Aralık 2015 tarihinde Konya’da düzenlenen **“Konya İmam Hatip Liseleri Öğrenci Çalıştayı”**nın amacı, son yıllarda sayısı artan İmam Hatip Okulları’nda okuyan gençlerin, burada aldıkları eğitim ve içinde buldukları eğitim sistemini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerini sağlamak ve bu öğrencilerin memnuniyet düzeylerini, beklentilerini, hedeflerini, sorun olarak gördükleri hususları ve bunlara getirdikleri çözüm önerilerini Konya ili örneğiyle tespit ederek Türkiye ölçeğinde yapılacak alan araştırmanın ilk basamağını oluşturmaktır.

1. İmam Hatip Liseleri Fikir Tepsisi Çalışması

Konya ili merkez ilçelerinde bulunan 21 İmam Hatip Lisesi’nden 40 kız ve 40 erkek öğrenci olmak üzere 80 öğrencinin katılımıyla gerçekleşen çalıştayda yöntem olarak, fikir tepsisi metodu kullanılmıştır. Her bir oturumda konu başlıkları baz alınarak öğrencilerin bu konularla ilgili çözüm önerilerini yazmaları istenmiştir.

“Fikir Tepsisi” yönteminde, bir masa etrafında oturan katılımcılardan önlerindeki post-it’lere her iki dakikada bir fikir yazmaları ve tepsi olarak kullandıkları A-3 kağıdına yapıştırmaları istenir. Her süre sonunda fikir tepsileri sağ taraftaki grup arkadaşlarına verilir. Bu işlem katılımcıların tüm fikirlerini tepsiye yapıştırmalarına kadar devam eder. Bir grupta oluşan fikirlerin tamamı, yine aynı grup tarafından değerlendirilip benzer fikirler elenerek konsolide liste oluşturulur.

“Konya İmam Hatip Liseleri Öğrenci Çalıştayı” konuları, üç ana başlıktan oluşmaktadır ve her ana başlık altında alt başlıklar yer almaktadır:

- **Müfredat ve Eğitim Sistemi**

- Disiplin kuralları/Kuralların uygulaması
- İHL'de okumak ile üniversite kazanmak arasındaki ilişki
- Diğer okullarda okumak ile üniversite kazanmak arasındaki ilişki
- Okulda alınan eğitim üniversiteye yerleşmede etkili mi?
- Okulda alınan eğitim üniversite için yeterli mi?
- Dershane mi, okul mu, özel okul mu?
- İHL öncesi din eğitiminin İHL'ye katkısı
- Dini bilgi artışı ile dindarlık ilişkisi
- Dini bilgi artışı ile ahlaki değer kazanma ilişkisi
- Dini pratikler ve din eğitimi
- Müfredatın kitap okumaya etkisi
- Sosyal, kültürel dersler- Fen, matematik dersleri- Din dersleri kıyaslaması
- İHL'de okumak.....
- Kur'an/ Sünnet/ Hayat ilişkisi
- Dernek, vakıf üyeliği
- Tek tek meslek dersleri ile ilgili müfredata dair görüşler (Kur'an, Arapça, TDB, Siyer, Kelam, Fıkıh, Tefsir, Dinler Tarihi vb.)

- **Öğrenci ve Aile**

- Öğrencinin eğitim sistemine bakışı
- Öğrencinin idareciye muamelesi/ bakışı
- Öğrencinin öğretmene muamelesi/ bakışı
- Öğrencinin öğrenciye muamelesi/ bakışı
- Öğrencinin rehberlik servisine muamelesi/ bakışı
- Öğrencinin rehber öğretmene muamelesi/ bakışı
- Öğrencinin okul başarısına yönelik görüşleri
- Bireysel olarak öğrencilerin derse ilgi düzeyi
- Sınıfın derse ilgi düzeyi
- İHL'de okumaya karar verme süreci
- İHL'de devam etme etmeme yönündeki öğrenci görüşleri ve nedenleri
- Ailede daha önce İHL eğitimi alan kişilerin bulunmasının öğrenciye etkisi
- Ailede daha önce İHL eğitimi alan kimse bulunmamasının öğrenciye etkisi
- Ailenin dini bilgisinin İHL seçimine katkısı
- Ailenin dini bilgisinin İHL eğitimine katkısı
- Ailevi ilişkiler ve İHL
- Ailede kitap okunup okunmaması ve bunun eğitime etkileri
- Ailede kitap okumaya teşvik
- Öğrenci ve kitap
- Öğrencilerin değer algıları
- Okul dışı boş zaman
- Öğrencilerin sosyal medya kullanım sıklığı
- Ailelerin sosyal medya kullanım sıklığı
- Sosyal medya kullanım şekilleri ve İHL eğitimi
- Flört ve İHL
- Ailenin flörte bakışı

- **Öğretmen, İdare ve Okul**

- Okulların fiziki şartları (Okul binasına dair özellikler)
- Okulun temizlik durumu
- Kantin
- Çevre ve güvenlik
- Laboratuvar
- İdarecilerin öğrenciye tutumu
- İdarecilerin öğretmene tutumu
- Öğretmenin öğrenciye tutumu
- Öğretmenin idareciye tutumu
- İHL ve sosyal hayat
- İHL ve güvenli ortam (alkol-sigara vb.)
- Öğretmenlerden memnuniyet / beklenti
- Meslek dersi öğretmeninden memnuniyet / beklenti
- Branş dersi öğretmeninden memnuniyet / beklenti
- Rehber öğretmeninden memnuniyet / beklenti
- İdarede en sorunlu olan şey
- Okulda en sorunlu olan şey
- Öğretmende en sorunlu olan şey
- İHL dışında okuma isteği
- İHL’de okuma konusundaki memnuniyet/ beklenti/ şikayet
- İHL ve kaliteli eğitim bağlantısı

Müfredat ve Eğitim Sistemi Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 1. Müfredat ve Eğitim Sistemi / A - 1

KONU	GRUP	İFADELER
MÜFREDAT VE EĞİTİM SİSTEMİ	A - 1 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">• Kur'an ve sünnet okumalarına önem verilerek müslümanca yaşamının aşılması.• Disiplin kurallarının, özellikle ahlakî konularda hata yapılan öğrenciyeye uygulanması.• Derslerin ve müfredatın yoğun olmasından dolayı kitap okumak için vakit bulunamaması.• İmam Hatip Lisesi öncesi alınan din eğitiminin yetersiz olması.• Diğer liselerin üniversiteye bir iş bulma amacıyla devam etmesi ve dava ruhunun olmaması.• İmam hatip lisesinde okuyan bir öğrencinin üniversitelerin diğer bölümlerini tercih edebilmesi.• Teoride kalan bilgilerin pratiğe dökülememesi.• İmam hatip liselerinde üniversite kazanabilmek diye bir çalışma yapılması.• Öğretmenlerin donanımlı olması.• Bir derneğe üye olunması.• İmam hatip lisesinde alınan eğitim üniversiteyi kazanmak için yeterli değil, müfredatta düzenlemeler yapılmalı.• İmam hatip lisesinde olmak iyi bir insan olmayı sağlar, bu yüzden öğrenciler mevcut durumdan daha donanımlı hale getirilmeli.• İmam hatip lisesinde okumak üniversite kazanmak için yeterli değildir, bu konuda iyileştirme yapılmalı.• İmam hatip lisesinde okumak derslerin yoğunluğundan ağır bir müfredata sahiptir, din derslerinin müfredatının azaltılarak iyileştirilmesi.• Müfredatta meslek derslerinin yeri fazla, denge kurulmalı.• Alınan mesleki eğitim dersleri üniversiteye yerleşmek için büyük bir engel.• İHL de okumanın insanı üniversitede kapalı bir kişiliğe bürümesi.

Müfredat ve Eğitim Sistemi Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 1. Müfredat ve Eğitim Sistemi / A - 2

KONU	GRUP	İFADELER
MÜFREDAT VE EĞİTİM SİSTEMİ	A - 2 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> İmam hatip lisesinde okuyan öğrencilerin üniversiteyi kazanması için daha iyi tecrübeli dindar ve bilgili öğretmenler olmalı. İmam hatip lisesine gelmeden önce cami de aldığım dini eğitim okulda benim için etkili olmuştur. Dinî eğitim arttıkça dinî pratiklerin artması. Derneklerin - vakıfların faydalı ve etkili şekilde çalışmaları daha faydalı olacaktır. Din dersleri dinî bilginin artmasında daha önemli. Kuran dersinde makam dersi verilmeli. Başörtüsü zorunlu olmalı. Kız ve erkeklerin kıyafetleri sünnete uygun olmalı. Kız ve erkek öğrencilerin okulları ayrı olmalı. Öğretmenler ciddi ve azarlamadan konuşmalı. Öğrenciler hocalarına daha saygılı olmalı. Hocalar dersi müfredata uygun anlatmalı. Öğretmenler derste telefonla oynamamalı. Öğretmenler namaz konusunda öğrenciyi takip etmeli. Üniversitelerdeki ve liselerdeki konular aynı olmalı. Herkes tercihine yakın liseler seçmeli. Dini görevler okul kuralı gibi düşünülmemeli kalben yapılmalı. İHL de aldığım eğitim Kuran'ı ve sünneti yaşamada etkin hal alıyor. Üniversite sınavında çıkmadığı için meslek dersleri çok faydalı değil. İmam hatip lisesinde okumak ayrıcalıktır. Arapça dersleri pratik olarak işlenmeli konumuzda etkili olması için. Düz liselerde, anadolu liselerinde eğitim daha serbest ve öğretmenler dersleri umursamadığı için üniversite kazanmak daha kolay, İHL'lerde buna bir çözüm bulunmalı. İmam hatip okuyarak kolayca üni kazanılabilir. İlahiyat fakültesi okuma hedefi olanlar için mesleki dersler yeterli değil, bu nedenle haftasonları okullarda mesleki dersler olmalı. İHL kültür dersleri ilahiyat dışındaki bölümleri kazanmak için yeterli değil, bu sorun giderilmeli. Disiplin cezaları sıkı tutulmalı ve cezalar ağır olmalı. Dini bilginin artmasının bizim için ahlaki yönden katkısı vardır. Müfredat dini kitaplar okumada etkili. Mesleki dersler fazla ve sayısal derslerde sosyal derslere oranla daha az işlendiği için üniversite kazanma oranı düşmekte, bu sorun giderilmeli. Öğretmenler sigara içerek kötü örnek olmamalı. Müfredat kitap okumada etkili değil. Anadolu ve temel liseler İHL den üniversite konusunda mesleki dersler olmadığı için daima 1 adım öndedir. Kuran-ı Kerim derslerinde ezber azaltılmalı. Disiplinde öğrenciyi sınırlı konuşma hakkı verilmeli.

Müfredat ve Eğitim Sistemi Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 1. Müfredat ve Eğitim Sistemi / B - 1

KONU	GRUP	İFADELER
MÜFREDAT VE EĞİTİM SİSTEMİ	B - 1 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> • İmam hatipte okuyarak da üniversite kazanılabilir, önemli olan kulluk bilincidir. • Kuran, sünnet ve hayat bir bütündür ve ilişki içindedir. • İHL okuyan öğrencilerin üniversite kazanmada artık önünde engeller yoktur. • İHL öncesi din eğitiminin katkısı tabi ki de vardır. • Soğutulmaya çalışılsa da İHL’de okumak bir şereftir. • Dini bilgi artışı ahlaki gelişimi de artırır • Müfredat öğrencilerin seçimlerine göre belirlenmeli. • Disiplin öğrenciyi iyiye yöneltmek için olmalı, zulmetmek için değil. • İHL de üniversite kazanımlarını arttırmak için rehber öğretmenler destek vermeli ve çalışmalar yapmalı. • Dershane-okul-özel okul ayrımında seçimim okuldan yanadır. • Ders kitaplarını MEB değil bu işin ehli olan kişiler yazmalı ve ayrıca meslekî derslere daha önem verilmeli. • Disiplin kuralları sadece öğrencilerde değil öğretmenlerde de uygulanmalı. • Din dersleri diğer derslere göre daha fazla olmalı. • Din eğitimindeki verimlilik derslerden çok hocalara bağlı. • Kuran eğitimi daha çok verilmeli, çünkü Kuran ve Sünnete uyan bir gençlik göremiyorum. • Müfredat konuları kitap okumamıza engel oluyor, çünkü dersler çok yoğun, ders yükü hafifletilmeli. • Okul hocaları giyimlerine dikkat etmeli. • Sayısal derslerde o dersi öğrenmenin dinî açıdan nasıl fayda sağlayacağına değinilmeli. • Okulda bulunan ve uygulanan disiplin kuralları yetersiz, iyileştirilmeli. • Din eğitiminde pratikler yok denecek kadar az, teorik bilgileri pratiğe dönüştürme sağlanmalı. • Dini derslerle diğer dersler eşit oranda verilmeli. • İHL de hafta sonu etkinlikleri arttırılmalı. • Dernek ve vakıf üyeliği hayatımızı önemli derecede etkiler ve olmalı. • Diğer okullar tek tip öğrenci yetiştirdiği için kaliteli okul az. • Diğer okullarda okumanın üniversiteyi kazanmakta bir etkisi yoktur. • Dershanelerde de kaliteli eğitim verilmektedir. • Diğer okullarda okumak üniversiteyi kazandırır, çünkü onlar üniversiteye yönelik eğitim veriyorlar. İHL’de bu konuda mutlaka çalışma yapılmalı. • Arapça müfredat hafifletilmeli. • Lisede seçilecek bölüme göre okul seçimi değişir, yani sayısal bölüm için özel okula gidilmeli. • İHL de gördüğümüz eğitim sadece üniversite hayatında faydalı, Üniversiteye girmek için yeterli değil.

Müfredat ve Eğitim Sistemi Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 1. Müfredat ve Eğitim Sistemi / B - 2

KONU	GRUP	İFADELER
MÜFREDAT VE EĞİTİM SİSTEMİ	B - 2 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">Okullarda uygulanan disiplin kurallarında cezaların suça uygun olması gerekir.Üniversite sınavı programına imam hatip programları da dahil edilmelidir.Okul hayatımızın her aşamasında din yer almalıdır.İHL öncesi din eğitimi İHL programlarına büyük oranda etkilidir.Din derslerinin artırılması gerekmektedir.Okuldaki programlar dershanelere oranla daha etkilidir.İHL'lerde sosyal,kültürel dersler artırılırsa din derslerine olan ilgi artar.İmam hatip okumak şuurlu bir gençlik için etkilidir.Dinî pratikler dini yaşantımıza olumlu anlamda etki etmektedir.Dernek ve vakıflar mesleki ve sosyal hayatımıza bir çok katkı sağlamaktadır.Önemli meslek dersleri daha erken vakitlerde yapılmalıdır.Müfredat kitap okumaya yeterli düzeyde önem vermemektedir.Kur'an ve sünnet hayatımızı yönlendirmektedir, fakat İHL'lerin programları bu konuda eksiktir.İmam hatip liselerinin genelinde müfredat ilahiyata göre ayarlanmalıdır.Dini bilgi artıka ahlak düzeyi yükselmektedir.Arapça daha çok pratiğe yönelik olmalıdır.Arapça başta olmak üzere diğer meslek derslerinin müfredatları yetersizdir.Dini bilgi artıka dindarlık düzeyi artmaktadır.Okullarda öğretmenlerin ders anlatma metotlarını geliştirmesi gerekmektedir.İmam hatip programlarının üniversite sınavına göre ayarlanması gerekir.İHL'lerde öğrencinin başarı düzeyine göre bir ayırım söz konusudur.Okula ek olarak dershanelerin programları eklenmelidir.Genel olarak hocalar konuları kendi önem sıralarına göre anlatıyorlar, bu durum engellenmelidir.Okullarda uygulanan disiplin yeterli düzeydedir.Diğer okullar üniversite hayatına daha çok kolaylık sağlamaktadır.İmam hatip liselerinde verilen dersler üniversite kazanmak için yeterli düzeyde değildir.Okullara ek olarak gelen kursların süresi ve içeriği artırılmalıdır.

Müfredat ve Eğitim Sistemi Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 1. Müfredat ve Eğitim Sistemi / C - 1

KONU	GRUP	İFADELER
MÜFREDAT VE EĞİTİM SİSTEMİ	C - 1 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> • YGS ve LYS ye yönelik etüdler, ek dersler konulmalı, kaynak kitap gerekli. • İHL'de alınan eğitim üniversite için yeterli değil ama manevi hayatımız için yeterlidir. • İmam Hatipli olmak ayrıcalıktır. • Kur'an ve sünnetle hayatın ilişkisi vardır, uygulamak bize düşüyor. • Öğrencilerdeki İHL mezunlarının sadece İlahiyat kazanacakları düşünmesi fikrini ortadan kaldırılmalı. • İHL'de alınan eğitim yeterli değil, bu biraz da eğitim sisteminden kaynaklanıyor. Kitaplarda gereksiz bilgilere yer veriliyor. • İmam hatip ortaokulları daha şanslı, çünkü liseye alt yapısı sağlam bir şekilde geliyorlar. • İHL kız erkek okulları ayrılmalı, binaları kesinlikle farklı olmalı. • Disiplin kuralları sadece telefon kullanmak ve kopya çekmek olmamalı. Bunun yanı sıra disiplin kurallarının amaçları da öğretilmeli. • Öğrencilerin kurallara uymamasının sebebi araştırılmalı. Öğrencinin ailevi ilişkileri de gözönüne alınmalı. • İHL ilahiyata gidecekler için en doğru seçimdir. • Hadis usulü dersi öğrenmek yerine müfredat değişikliği yaparak hadisleri hayata geçirmeye yönelik bir çalışma yapılmalı. • İHL'de okuduğumuz için dinî pratiklerimizde bilinçli oluyoruz. • Derneklere üye olunmalı çünkü toplumda sorumluluk bilinci artar. • Dersaneler ticari amaçlı da olsa okullar onun kadar başarılı bir sistem oluşturmadı. • Din bilgisi alınca insanlar arası ilişki artar. • İHL öncesi din eğitiminin alınması İHL için önemlidir ve etkilidir. • Özel okulun olanakları devlet okulundan daha iyi. • Kur'an ve sünneti hayatımıza geçirebilirsek bir çok yönden yol katederiz. Çünkü ahiret için de rahatlatma vardır. • Dersane sınava yönelik olduğu için daha iyi. • Özel okullar da reklam amacıyla da olsa bireysel olarak öğrencilerle ilgileniyorlar. • Dini bilgi ne kadar artarsa artsın insanın içinden gelmeli. Her dini bilgisi olan dindar değildir. • Okulda alınan eğitim üniversite için her zaman etkilidir. İnsanlar bunu kullanmayı bilirse başarılı olur. • İHL de dini bilgiler sağlandığı için dini konularda bilinçli olarak üniversite okunur. • Alınan eğitim pratiğe dönüştürülmüyor, bunun sebebi de başta öğretmenlerin uygulamaması. • Disiplin cezaları hafifletilmemeli. • İHL'de katsayı problemi yüzünden üniversite sınavına girmeye korkan öğrenciler şimdi rahatlıkla üniversitede istedikleri bölüme gidebiliyor. • Hem dersane hem okul olmalı, çünkü bilgiler bu yolla pekişiyor. • Müfredatın yönlendirdiği kitaplar İHL ruhuna aykırı.

Müfredat ve Eğitim Sistemi Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 1. Müfredat ve Eğitim Sistemi / C - 2

KONU	GRUP	İFADELER
MÜFREDAT VE EĞİTİM SİSTEMİ	C - 2 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> • Disiplin kurallar uygulanırken öğrenci onuru kırılmamalı. • Diğer okullarda dinî dersler az olduğu için dinîyaşantıda problemler oluyor. • İmam hatip liselerinden ilahiyata geçiş daha kolay olmalı. • İmam hatipli olmak ayrıcalıktır. • İHL de öğrenci seçimine önem verilmeli puan arttırılmalı. • İHL bilinci öğrencilere kazandırılmalı. • İmam Hatipli olmak çevre bakışı açısından oldukça olumlu. • Hem dinî hem de dünyevî dersler görülmesi açısından İmam Hatipte okumak bir ayrıcalıktır. • Öğrencilerin bazılarını dini bilgiler katkı sağlamıyor ahlakına etki etmiyor. • Okulda verilen dini bilgiler ahlaka etkilidir. • Eğitimde örnek şahsiyetlerin hayatları anlatılmalı. • Öğretmen kalitesi dini bilgilerin pratiğe geçişinde olumlu etki yapıyor. • Okulda alınan eğitim pratiğe yansımıyor. Bunun için Kuran ve sünnet merkezli eğitim olmalı. • Dini dersler daha etkili bir biçimde anlatılmalı, heyecan uyandırmalı. • İHL'de ahlak dersleri olmalı. • Dini bilgiler ahlakı etkiler. Dindarlık ahlaklı olmayı gerektiriyor. • İlköğretim öğrencileri Kuran dersi almalı. • İlköğretimde din dersleri arttırılmalı. • Dernek ve vakıflara üye olunmalı çünkü toplumla aramızda bağ kurar. • Derneklerden aldığımız dersler günlük hayatımızda etkili. • Arapça dersinde daha çok pratik yapılmalı. • Okumaktan çok dini yaşatmayı öğretmeliler. • Meslekî derslere ilgi dersin hocasına göre değişiyor. • Kütüphaneler genişletilmeli. • Özel imam hatip liseleri olmalı. • Diğer okullarda sadece üniversiteye yönelik dersler olduğundan kazanmaları daha kolay oluyor. • Farklı tefsirler okunmalı uzman hocalar getirilmeli. • Derslerin arttırılması veya azaltılması başarıyı etkilemez öğretmen kalitesini etkiler. • M Ailenin din eğitiminde önemi büyüktür. • Daha önceden aldığımız din dersleri yetersiz. • İlahiyat düşünmeyenlere ayrı sınıf açılmalı ve bu sınıflarda dinî dersler azaltılmalı. • İmam hatip liselerinde okumak ayrıcalık fakat fazla baskı kalkmalı. • Müfredat bizi kitap okumaya yönlendirmiyor. • Kapalı olmayan öğrencilere kıyafet baskısı yapılmalı. • Cezalar öğrencilerin kaldıracağı şekilde olmalı. • Okullar eğitim açısından daha verimlidir.

Müfredat ve Eğitim Sistemi Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 1. Müfredat ve Eğitim Sistemi / D - 1

KONU	GRUP	İFADELER
MÜFREDAT VE EĞİTİM SİSTEMİ	D - 1 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> İlahiyatı kazanmak isteyenler için meslek dersleri olumlu etkiliyor. İmam hatip öğrencisi olmak ayrıcalıktır. Önceden alınan dini bilginin imam hatipe katkısı olduğu aşikardır. Öğrencilere disiplin cezası konusunda ayrımcılık yapılmamalı. Kuran-ı Kerim dersinde sadece ezber yapmak doğru değil, hayatta uygulanmasına dair eğitim verilmeli. Sınavda meslek derslerinden soru çıkmadığı için İmam hatiplerde diğer derslere de önem verilmeli. Yeterli ilgi gösterilirse eğer devlet okulunda okumak daha iyi. Dindarlık ve ahlak farklıdır. Din ahlakı emreder. İmam hatip lisesinde okumak dini yaşamada ve uygulamada çok olumlu katkı sağlar . Müfredat hafifletilirse kitap okumaya vaktimiz kalabilir. Disiplin kuralları hakkında öğrencilere yeterli bilgi verilmeli. Dersler dini pratiklerimizi desteklemiyor. Kuran ve sünnet hayata uygulanamıyor. Önemli olan dini bilginin fazlalığı değil ne derece ve ne kadar etkili verildiğidir. Siyer dersi çok güzel ve etkili. Disiplin kuralları gerekli, daha sıkı olmalı ve cezalar anında uygulanmalı. İlahiyat düşünen öğrenciler için meslek dersleri hocaları etkili oluyor. Dernek ve vakıflar sosyal açıdan bizi olumlu etkiler. Müfredatın kitap okumaya hiç etkisi yok ayrıca kitap okuma ile ilgili çalışmalar olmalı. Özel okul tercih ediyorum çünkü öğrenciye daha çok ilgi gösteriliyor. İmam hatip dersleri ağır olsa da öğrenci gayret ederse kazanabilir. Meslek dersleri iyi ama yeterli düzeyde verilemiyor. Farklı liselerde eğitim gören öğrencilerin üniversite kazanması daha kolay. Daha çok dini bilgi daha ahlaklı insan demek değildir. Kılık kıyafet konusunda daha sıkı yaptırımlar uygulanmalı. Meslek dersleri uygulamadan uzak olduğu için öğrenci için kalıcı etki bırakmıyor. İlahiyat okumak istemeyenler için meslek dersleri çok fazla ve çok zor. İmam hatip liselerinin eskisi gibi ağır ve disiplinli olması gerekli. Temel dini bilgiler dersi güzel ve eğlenceli. Hocaların ilgisi ve yönlendirmesi yetersiz olması bir imamhatiplinin başka bölümleri seçmesine engel oluyor. Arapça dersi çok zor. Mesleki derslerin ders saatlerinin çok fazla olması. Dershaneyi tercih ediyorum çünkü daha disiplinli eğitimi var. Kılık kıyafet okullarda sorun olmamalı. Dernek ve vakıfların bir etkisi olmuyor.

Müfredat ve Eğitim Sistemi Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 1. Müfredat ve Eğitim Sistemi / D - 2

KONU	GRUP	İFADELER
MÜFREDAT VE EĞİTİM SİSTEMİ	D - 2 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> Dini bilgi arttıkça insan daha dindar olmaz. Uygulamaya dökülmeyen bilgi gereksizdir. Bilgi olmadan dini pratiklerin yapılması anlamsız olur. İmam hatipte okumak ayrıcalıktır. Kur'an ve Sünnet insanın hayatını düzenler, rehberlik eder. Dernek ve vakıfların iyi araştırılması gerekir, kötü ir dernekse insanı olumsuz etkiler. Okul öncesi dini eğitim ihl de faydalı oluyor. Kitap okumaya müfredatın etkisi yoktur, konular çok fazla. Devlet okullarının kalitesi arttırılırsa dersane ve özel okula gerek kalmaz. Dernek ve vakıf üyelikleri dini hayatı olumlu etkiler, gençler teşvik edilmelidir. Dernek ve vakıf üyelikleri sosyalleşmeyi sağlar, insanlar arasındaki farkları ortadan kaldırır. Diğer liselerin eğitimi ihl ye göre daha çok üniversiteye hazırlamaktadır. Meslek dersleri kitapları konular ve örnekleri bakımından yetersizdir. Disiplin kuralları caydırıcı olmalı. Okuldaki eğitim üniversiteye yerleşme de yetersiz çünkü meslek dersleri ağırlıklı. Dini pratikler yapıldıkça bilgimiz artar. Meslek dersleri dışındaki derslere daha çok ağırlık verilmeli. Ahlakî davranışların disiplin suçları kapsamına girmesi gerekir. Öğretmenler için de belli disiplin kuralları olmalı. Tefsir dersi için Arapça gerekli, Arapça bilgimiz yetersiz. Sosyal medya kesinlikle disiplin suçu olmalı. Arapça dersi konuları çok fazla. Okulda öğrenilen bilgilerin pratiğe dönüştürülmesi sağlanmalı. Okuldaki eğitim üniversiteye yerleşmede etkili değil, hocalar yetersiz ve derslere nasıl çalışılacağı konusunda yönlendiremiyorlar. Arapçada metin okutmaları yetersiz. İHLde öğrenciler için üniversite girişinde alanı da içeren ayrı bir sınav olmalı. Dershanede ayrımcılık olmaksızın herkese aynı eğitim veriliyor. Dini bilgisi arttıkça kişi daha dindar olur. Bilenle bilmeyen bir olur mu? Fıkıh dersi daha ayrıntılı olmalıdır. Müfredatın kitap okumasına etkisi yoktur, kitap okuma saatleri bile yok. Müfredatta araştırmaya yönelik şeyler olsada kimse kitap okumuyor. Özel okulların hocaları imkanları vb her anlamda daha kaliteli. Siyer dersinin konuları çok yetersiz. Cep telefonu disiplini gerektiren bir suç olmamalı. Üniversite kazanmada İHL'nin diğer liselerden farkı yok.

Öğrenci ve Aile Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 2. Öğrenci ve Aile / A – 1

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRENCİ VE AİLE	A – 1 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">• Aileler flört ilişkilerine karşılar.• Çalışkan öğrencilerin derslere ilgi göstermesi ve hocadan hocaya derse olan ilginin değişmesi.• Öğrenci öğretmene karşı saygılı olmalıdır. Çünkü bir öğretici hayat şekillendiricidir.• Öğrencinin idareciye bakışı olumlu yöndedir.• Ailenin dini bilgisinin eğitime katkısı bulunmaktadır.• Öğrenci ve kitap ilişkisi iyi görünmektedir.• Sosyal medya kullanımı var.• Öğrenci arası ilişkiler olumludur.• Ailede kitap okumaya teşvik var.• Genel olarak ailelerde kitap okuyanda okumayanda bulunmaktadır.• İmam hatip lisesi eğitimi alan kimsenin bulunmamasının öğrenciye etkisi yoktur.• Rehberlik servislerinin gerekli tanıtımı yapılmadığı için öğrenci bu birimden nasıl faydalanacağını bilmemektedir.• Rehberlik öğretmeni ihtiyaca yönelik olarak gereklidir.• Ailede imam hatipli bulunmamaktadır. Fakat eğitime etkileri yoktur.• Eğitim sistemi imam hatiplerde baya zorluyor.• Okul başarısı düşük ise bütün öğrencilerin düşük seviyede olması beklenir.

Öğrenci ve Aile Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 2. Öğrenci ve Aile / A – 2

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRENCİ VE AİLE	A – 2 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> Okul başarısı öğretmenler idare ve öğrenciler ortak gayretiyle olur. Ailemin dindar olmasının okulda bana faydası oluyor. İHL'ye devam etmek istiyorum ancak eğitim kalitesi yükseltilmeli. Öğrenciler kardeş gibi olmalı, iletişimi yüksek olmalı. Ailemde İmam Hatipli olmasını, bana faydalı olabileceği/olduğu için isterdim. Öğrenci öğretmene saygılı olmalı, öğrenci ciddiye alınmalı. Flört dine uygun olmadığı için uygun görülmemeli. Eğitim sistemi düzensiz ve çok karışık. Öğretmenlerin aktivite başarısı öğrencinin ilgisini etkiliyor. Ailem kitap okumamı istiyor ve teşvik ediyor. Rehberlik servisi daha ilgili ve yön gösterici olabilir. Değer yargılarım dürüstlük, saygı, samimiyet, temizlik. İdareciler yumuşak olmalı, anlayışlı olmalı. Ailede kitap okunması veya okunmaması beni etkiliyor. Kitabın faydasını görüyorum. Ailem flörte karşı. Rehber öğretmeni arkadaş canlısı olmalı. Devam zorunluluğu ilgisiz öğrencinin dersi kaynatmasına sebep oluyor. İHL ailemle olan ilişkilerimde faydalı oluyor. Derse ilğim öğretmene göre değişiyor. Ailemde İmam Hatipli yok. Sosyal medyayı faydalı amaçlarla kullanıyorum. Boş zamanlarımda sosyal medyayı takip ederim. Ailemin dini bilgisi/isteği sayesinde İHL'yi seçtim. Boş zamanlarımda kitap okurum. Rehberlik servisi yetersiz, daha yoğun çalışmalı. Dersler daha eğlenceli olmalı. Ailem sosyal medyayı aktif olarak kullanıyor. Sosyal medyayı sık kullanırım. Sosyal medyayı sık kullanmam. Boş zamanlarımda bilgisayar oyunları oynarım. Sosyal medyayı eğlence amaçlı kullanıyorum. Eğitim zorunlu olmamalı. İHL'yi toplum değer yargılarından dolayı seçtim. Öğrenci idareciden korkuyor ve çekiniyor. Ailemde İmam Hatipli var. İHL'yi istediğim tutmadığı için seçtim. Ailem flörte normal bakıyor.

Öğrenci ve Aile Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 2. Öğrenci ve Aile / B - 1

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRENCİ VE AİLE	B - 1 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">• İHL'ye hem ailem hem kendi isteğimle gidiyorum.• Ailenin dini bilgisi İHL seçiminde etkilidir.• Sosyal medya helal dairesi çerçevesinde kullanılmalıdır.• Sosyal medya eğitime engel olmayacak şekilde kullanılmalıdır.• İHL öğrencileri flörte olumsuz bakmalıdır.• Aileler flörte olumsuz yaklaşmalıdır.• Rehberlik hocalarıyla öğrenciler arasındaki iletişim aktif olmalıdır.• Dersin öğretmeni öğrenciyi derste aktif hale getirirse bireysel başarı yükselir.• Sınıfın derse ilgi düzeyi derse göre değişir.• Değerler kişiden kişiye değişir.• Ders saatleri kısaltılmalı.• Boş vakitlerinde öğrenciler sosyal aktivitelerle ilgilenmeli zamanı heba etmemelidir.• Ailede var olan iyi ilişkiler ve yetişme tarzı İHL eğitimini etkiler.• Başarı öğrencinin çalışmasına bağlıdır. Böylece okul başarısı yükselir.• Değerler insan hayatını şekillendirir.• Ailenin İHL eğitimi hakkında bilgi sahibi olması gerekir.• Türkiye'de aileler kitap okumaya teşvik edilmelidir.• Ailemin İHL'yi seçmemde etkisi vardır.• Ailede İHL okumayanların İHL'yi seçmemde çok etkisi yoktur.• Öğrenci ve kitap bir bütündür.• İdarecilerle öğrenciler arasında iletişim kopuktur.• Ailelerin sosyal medya kullanımının çocuklar üzerinde etkisi vardır.• Öğrenci öğretmen arasında iletişim kopukluğu vardır.• Öğrenciler arasında adab-ı muaşeret kurallarına pek uyulmamaktadır.• Rehberlik servisimiz yok denecek seviyededir.• Sınav sisteminde sorunlar vardır.

Öğrenci ve Aile Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 2. Öğrenci ve Aile / B - 2

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRENCİ VE AİLE	B - 2 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">• Öğretmenin öğrenciye karşı tutumu öğrencinin derse olan ilgisini etkilemektedir.• Aileler flörte karşı olumsuz bir tutum sergilemektedirler.• Genel olarak İHL'ye devam etme isteği yükündür.• Kitaplar bir dost gibi sahiplenilmelidir.• Daha önce ailede bir İmam Hatiplinin olması olumlu etkiliyor.• Genel olarak ailelerde sosyal medya kullanım sıklığı düşük seviyededir.• İHL ve flört arasında bir ilişki yoktur.• Konu ve işleniş biçimleri ilgi düzeyini etkilemektedir.• Eğitim sisteminin her zaman değişmesi olumsuz etkiliyor.• Kitaplar öğrencileri türüne bağlı olarak olumlu yönde etkilemektedir.• Öğrencilerin derse olan ilgileri diğer öğrencileri de etkilemektedir.• Sosyal medya genel olarak boş amaçlar için kullanılmaktadır.• Ailenin kitap okuması ve buna teşviki yarı yarıya öğrenciye etki etmektedir.• Öğrencilerin rehberlik servisine olan ilgisi azdır.• İHL'yi genel olarak kendi isteğimiz doğrultusunda tercih ettik.• Ailenin din eğitimi okul için destek sağlamaktadır.• Öğretmenler kendi alanları dışındaki konulara çok karışıyorlar.• Genel olarak öğrenciler değer yargılarının varlığının farkındadır.• Bazen öğretmenler tehdit ediliyor.• Boş vakitlerde genel olarak kitap okunmakta ve sosyal medya kullanılmaktadır.• Bazı öğrencilerin hataları herkesten soruluyor.• İdareciler öğrenciye uzak davranmaktadır.• İmam hatip hayatı ve eğitimi sosyal medya kullanımını olumlu yönde etkilememiştir.

Öğrenci ve Aile Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 2. Öğrenci ve Aile / C – 1

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRENCİ VE AİLE	C – 1 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> Sert üsluplu olanlar korkulması gereken, yumuşak üsluplu olanlar ise dalga geçilecek hoca olarak görülüyor. Bazı hocalar arkadaş gibi hayata dair fikir verici kişilerdir. Okulda iyi bir sistem ve disiplin olursa o okuldan başarılı öğrenciler çıkar. Okulun başarısızlığı sadece öğrencilerin başarısızlığı değil öğretmenin ve idarecilerin de başarısızlığıdır. Okul başarısı için sürekli deneme sınavları yapılmalı. Öğrenci sevdiği derste daha başarılı. Sınıf içi gürültü başka işlerle ilgilenme derse ilgiyi düşürüyor. İmam hatipli tevazu yardımsever ve saygılı olmalıdır. Öğrenci kitap demektir. Ailem flörte olumsuz bakıyor. Öğrenciler genelde birbirlerine karşı korumacı oluyorlar. Öğrenci sevdiği öğretmeden dolayı başarılı. Sınıfın ilgisi hocanın derse hakim olup olmamasına göre değişiyor. Bazı hocalar bizim için yaşam koçu gibidir. İHL'ye devam ederiz, çünkü memnunuz ve eksiklerimizi tamamlıyoruz. Ailede İmam Hatipli birinin olması avantaj sağladı. İHL öğrencisi flört etmez. Boş zamanlarda resim yapmayı ve kitap okumayı tercih ederim. Öğrenciler öğretmenleri bol not verip vermemesine göre ayırıyor. Öğrenciler idarecilerden gizli saklı neler yapabiliriz diye düşünüyor. Rehber hocalar okula daha erken gelmeli ve öğrencilerle ilgilenmeli. Öğrenci idareciye hep despot gibi bakmamalı. Öğrenciler öğretmenlerin hak edene not verip disiplinli olmasına dikkat ediyor. İH'ye gitmek çocukluktan beri istediğim birşeydi. Sosyal medyayı çok kullanıyoruz. İdarecileri aile bireyi gibi görmemeli. Öğrenciler rehberlik hocasını odasında maaşını alıp oturan hoca olarak görür. İHL'ye ailemin isteğiyle geldim. Teknolojik materyaller azaltılmalı, dikkati dağıtıyor. Okul dışında çalışıyoruz, dernek gönüllüsüyüz. Sistemde sorun yoktur, problem öğrencidedir. Sınav sisteminin sürekli değişmesi ve belirsizlik olması. İHL'ye gelmeyi düşünmemiştim, başka okuldan nakille geçtim.

Öğrenci ve Aile Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 2. Öğrenci ve Aile / C – 2

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRENCİ VE AİLE	C – 2 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">• Okul gezileri yapılmalı.• Sosyal medya ahlakımızı olumsuz etkiliyor.• Müslüman genç flört etmez.• Yardımseverlik vs alışkanlıklar sosyal etkinliklerle öğrencilere kazandırılmalı.• İdare mesafeli olmamalı.• İdareye istediğimiz zaman ulaşabilmeliyiz.• Flört en azından göz önünde yapılmamalı.• Ailem flörte kesinlikle müsaade etmez.• Ailemde kitap okuma alışkanlığı yok.• Rehber öğretmenle her konuyu konuşuyoruz.• Sosyal medya kısıtlanmalı.• Ailede İmam Hatipli birinin olması derslerde faydalı oluyor.• Kendi isteğimle İHL'yi tercih ettim.• Öğrenciler dersleri sabote ediyor.• İHL'yi aile baskısıyla tercih ettim.• Sosyal medyayı aktif kullanıyorum.• Ailece düzenli kitap okuyoruz.

Öğrenci ve Aile Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 2. Öğrenci ve Aile / D – 1

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRENCİ VE AİLE	D – 1 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> • Sürekli eğitim sistemi ve müfredat değişiyor olumsuz etkileniyoruz. • Müfredat yeteri kadar işlenmiyor. • Eğitim sistemi yeterli değil. • Dinimi daha iyi öğrenip, yaşayıp uygulamak için İHL okuyorum. • Aile ilişkilerimiz eskisi gibi devam ediyor değişiklik yok. • Öğretmenlerimi seviyorum, ilişkilerim çok iyi. • Dersi sevmek öğretmenine göre değişiyor. • İHL sayesinde daha anlayışlı ve duyarlı bir evlat oldum. • Sayısal ve sözel derslere göre dersi sevme oranı değişiyor. • İdare ile ilişkilerimiz çok iyi arkadaş gibiyiz. • Nerede okuduğumuzun bir önemi yok, kendi kriterlerimiz bizim başarımızı etkiler. • Erkek ve kızların ayrı ortamlarda eğitim görmesi sebebiyle İHL okuyorum. • Sosyal medya olmalı. • İmam hatipli olduğum için erkek ilişkilerine dikkat ediyorum ve sosyal medya kullanımına dikkat ediyorum. • Flörtü normal karşılıyorum, insanlar istediğini yapabilir. • Rehberlik öğretmenleri çok ilgili, rahatça konuşabiliyoruz. • Değerlerin okullarda yeterince vurgulanmadığını düşünüyorum. • İHL okumak istiyordum ama bu durumda kaderin etkili olduğunu düşünüyorum. • Ailem meslek derslerimde bana örnek olur ve yardım ederler. • okul başarısı zeka olarak değil ahlak olarak değerlendirilmeli. • Kitap okumayı insanlardan uzaklaşmak olarak görüyorum. • Ailem kitap okumaya teşvik etmiyor ama ben okuyorum. • İHL'ye başladıktan sonra sosyal medyada fotoğraf paylaşmıyorum. • Eğitim sistemi seviyemize uygun. • Ailem sosyal medya kullanımına karşı. • Boş zamanlarımda uyurum. • Okul başarısı düşük ama kişinin kendisi bunu değiştirebilir. • Bazı arkadaşlarımız kendini çok beğenmiş, bu da sınıf performansını olumsuz etkiliyor. • İmam hatipli birinin ailede olmasının bir etkisi yok. • Öğrencilerin birbiri ile ilişkisi gayet iyi, kardeş gibiyiz. • Öğrenciler öğretmenlere karşı çok saygılı. • Ailemin sosyal medya kullanması beni olumsuz etkiliyor. • Ailede kitap okunmasının birçok faydası oluyor. • Sosyal medya zaman kaybıdır. • Derece yapabilecek kapasitedeyiz ama hocalarımız ilgilenmiyorlar. • Rehberlik servisi daha çok çalışma yapmalılar. • Boş zaman oluşturmakta zorlanıyorum. • Flörtün haram olduğu yeterince vurgulanmıyor.

Öğrenci ve Aile Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 2. Öğrenci ve Aile / D – 2

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRENCİ VE AİLE	D – 2 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> • Sistem ezbere dayalı, bu değişmeli. • Samimi olan kişiler kendi aralarında gruplar oluşturuyor. • Öğrenci sevdiği derse ilgi duyar. • Öğrenci sevdiği hocaların dersine ilgi duyar. • Sosyal medya eğitimi olumsuz yönde etkiliyor, zamanı öldürüyor: • İHL'de flörtün olmaması gerekir. Zira bunun haram olduğu bilinmelidir. • İHL'de kız erkek ayrı olduğu için kızlar erkek gördüklerinde flört etmek istiyor. • Çocuk ailede kitap okunduğunu görürse kendisi de okuyor. • Sistem sürekli değişmekte, bu da oldukça yanlış. • Eğitim sistemi oldukça ağır ve yoğun. • Her öğrencinin değer anlayışı farklıdır. • Ahlakî değerler oldukça önemlidir. • Değerlere saygılı olmak insanî ilişkileri geliştirir. • Kitap okumayı severim, kitap en iyi arkadaştır. • Okul fazlasıyla yorduğu için boş zamanımı dinlenerek geçiriyorum. • Okul dışında bir kursa gidiyorum. • Boş zamanımda daha çok gezmekteyim. • Genelde öğrenciler arası ilişki güzel. • Herkes sosyal medyada fazlasıyla aktif. • Ailemiz sosyal medya kullanmıyor, bundan anlamıyorlar. • Hocalarımız sosyal medyayı aktif kullanıyorlar, eğitimimiz için bu iyi oluyor. • Öğrenciler birbirlerine çıkarları doğrultusunda muamele ediyorlar. • Öğrenciler idarecilere karşı saygılıdır. • Öğrenci rehberlik servisiyle sorununu rahatça paylaşabiliyor. • Öğrenciler öğretmenleri umursamıyor ciddiye almıyor. • Öğrenciler öğretmenlerine saygılılar. • Öğrencilerin rehberlik servisine güveni yok. • Öğrenciler rehberlik servisine güvense de rehberlik servisi gerekeni yapmıyor. • Okul dışındaki boş zamanımda sosyal medyayla ilgileniyorum. • Öğrenciler idarecilere karşı oldukça samimi. • Sistem oldukça boş, son sene dershaneye gitmekle dört yıl hallediliyor. • Öğrenciler idarecileri fazla umursamıyor. • Öğrenciler öğretmenlerle gereksiz samimi. • Ailem istediği için İHL'deyim, şimdi ise memnunum. • Sosyal medyanın eğitimimiz üstünde etkisi oldukça az. • Öğrenci rehber öğretmene karşı rahat ve güven içinde. • Öğrenciler idarecilerden korkmaktadır. • Öğrenciler çok kavgacı ve birbirlerine karşı anlayışsız. • Meslek derslerine ilgi diğer derslerden daha fazladır. • Büyük sınıflar küçük sınıfları eziyor.

Öğretmen, İdare ve Okul Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 3. Öğretmen, İdare ve Okul / A – 1

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRETMEN, İDARE VE OKUL	A – 1 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> • Temizlik okullarda daha önem kazanmalı. • İHL'lerde kaliteli bir eğitim veriliyor. • İmam hatip lisesinde memnuniyet derecesi yüksek, yalnız bölüme göre müfredatın yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. • Okul çevresi ve bahçesindeki peyzaj çalışmalarına önem verilmelidir. • Laboratuvarlar süs olmaktan kurtarılmalı. • Branş dersi öğretmenleri gayet donanımlı fakat öğrenciye karşı bir konuyu ısrarlı şekilde ifade etmemelidirler. • Ulaşım ve giriş- çıkış saatleri sorununun giderilmesi. • İdarecilerden öğrenciye karşı tutum ve davranışların daha seviyeli olması beklenir. Bunun yanında öğrencilere arkadaş sıcaklığıyla yaklaşan idareciler göz ardı edilmemeli. • Kantin yetersiz, pahalı ve çeşit az. • Meslek dersi öğretmenlerinin daha donanımlı olması ve öğrenciye karşı daha verimli tavır sergilemesi gerekmektedir. • Öğretmenlerin öğrenciye karşı daha samimi ve iyi bir tavır sergilemeleri beklenmektedir. • Güvenli ortam sağlanmalı ve özellikle sigara konusunda daha sert önlemler alınmalı. • Rehber öğretmenlerinin sayısı yeterli fakat ihtiyaç duyulduğunda ulaşılamamaları söz konusu. • İdarecilerin okula maddi kaygıyla yaklaşarak eğitimde yetersiz kalmaları. • Objektif bir tavır sergileyemeyen bir öğretmenin öğrenciye karşı olumlu bir tavır sergilemesi beklenmektedir. • İdare ve öğretmenler arasındaki ilişki seviyelidir. İdarecilerin öğretmenlere karşı samimiyeti suistimal edilmektedir. • Öğretmenler idareye karşı samimi davranmıyorlar. • İmam hatip liselerinin sosyal hayattaki yeri yok denecek kadar azdır. • Öğretmen ve idarecilerin öğrenciye ilgisiz davranmaları ve öğrencileri eşit görmemeleri. Öğretmenin ifade sorunu yaşaması.

Öğretmen, İdare ve Okul Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 3. Öğretmen, İdare ve Okul / A – 2

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRETMEN, İDARE VE OKUL	A – 2 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">• Okullar daha çok temiz olmalı.• Kantinde yiyecekler pahalı.• Öğretmenlerin öğrenciye tutumu iyi olmalı.• Meslek hocalarının daha bilgili olması.• Hocaların dersleri kitaptan okumasından memnun değiliz.• Rehber öğretmenler öğrencileri yönlendirmeli ve bilgilendirmeli.• İdarenin ceza vermesi daha zor olmalı.• Okulların güvenlik sorunu ortadan kaldırılmalı.• Okullarımızda laboratuvar(bilgisayar) sorunu çözülmeli.• Okulumuzda daha büyük bir kütüphane olmalı.• Okuma saatleri verilmeli ve zaman ayrılmalı.• Öğretmenler daha anlayışlı olmalı ve halden anlamalı.• İdareden izin ve geç kağıdı almak kolay olmalı.• Öğretmenler öğrencilere eşi davranmalı.• Öğretmenler derse geç gelmemeli.• Branş öğretmenleri öğrencilerle ilgilenmeli.• Öğretmenler idareci ne derse ona uymalı.• okul çevresi güvenli değil• Okullarda mescit olmalı.• İdareciler bayan olmamalı.• Temizlik görevlisi sayısı arttırılmalı.• Öğretmenler öğrencilerle arasındaki bağıni sıcak tutmalı.• Kantinde erkek kız ayrı olmalı.• Okulların çevresindeki güvenlik sorunu giderilmeli.• Okullarda laboratuvar olmalı.• Ders kitabı dışında okuma yapılmalı.• İdareciler sert ve öğrenciye tutumu farklı.• İHL'de diğer liselere göre daha kaliteli eğitim var.• Okulda sigara içilen bir çevre oluşturulmamalı.• İdareciler ve öğretmenler arasındaki tutum iyi olmalı.• Kantinde sağlıksız yiyecekler var.• Okul sosyal hayatımı iyi yönde etkiliyor.• İdareciler erkek ve kız ayırımına dikkat etmeli.• İmam hatip lisesi sosyal hayatımı az da olsa kısıtlıyor.• İHL'de diğer liselere göre daha kaliteli eğitim yok.

Öğretmen, İdare ve Okul Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 3. Öğretmen, İdare ve Okul / B – 1

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRETMEN, İDARE VE OKUL	B – 1 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">• Okullarda mescit ve abdesthane olmalıdır.• Okullarda kütüphaneler geliştirilmelidir.• Kantinde İsrail malları olmamalıdır.• Laboratuvarlar aktif olarak kullanılmalıdır.• İdareciler öğrencilerin sıkıntılarını dinlemeli ve çözüm üretmelidirler.• Eğitim hocadan hocaya değişiyor.• İmam Hatipliler sosyal hayatta aktif olmalıdır.• İHL dışındaki okullarda okuma isteği yok.• İHL'den genel olarak memnunuz.• Okulumuzun fizikî şartlarından memnunuz.• İHL'de kaliteli eğitim verilmektedir.• Okulumuz çok temizdir.• Öğrencilerde İmam Hatip şuuru ve bilinç eksikliği vardır.• İHL'de sigara içen çok, özellikle lavabolarda ve bahçede sigara içilmesi önlenmeli.• Öğretmenlerin yaşları ilerledikçe verimlilikleri düşmektedir.• Öğretmenler kendi alanlarında yetersizliklerini gidermeli.• Kültür dersi hocalarından memnun değiliz.• İdareciler öğretmenleri öğrencilerden daha fazla dinliyorlar.• İdareciler öğretmenlere çok tolerans gösteriyorlar.• Rehber öğretmenlerin çalışmaları çok yetersiz.• Okullarda güvenlik görevlisi olmalı.• Öğretmenler öğrencileri umursamalı.

Öğretmen, İdare ve Okul Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 3. Öğretmen, İdare ve Okul / B – 2

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRETMEN, İDARE VE OKUL	B – 2 / ERKEK ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">• Okul binası göze hitap etmelidir.• Öğrencilere temizliğin önemi anlatılmalıdır.• Kantin temiz, ve elemanları hijyenik ve saygılı olmalıdır.• Okullarda laboratuvar kullanımına yeterli önem verilmemektedir.• İmam hatipli olmak sosyal hayatımızı olumsuz etkilememektedir.• İmam hatipte olmaktan memnunuz.• İmam hatipli öğrencilere sigara içimini engelleyecek etkinlikler uygulanmalıdır.• İHL'ye yeni başlayan öğrencilerin aileleri İHL hakkında bilgilendirilmelidir.• Okul idaresinin en önemli problemi ders programlarının uygun ayarlanmaması ve sık değişmesi.• Hep ders odaklı bir okul hayatı yerine daha samimi bir muhabbet ortamı sağlanmalıdır.• Gereksiz uyarı ve müdahalelerin olması.• Kur'an derslerinde ezber alımları sıkıntılıdır.• Öğretmenler birbirinden farklı davranış modelleri ortaya koymaktadır.• İdareciler disiplinli olmayı şiddet içerikli davranışlarda bulmaktadır.• Ders işlenişi ve puanlama direkt hata odaklıdır.• Genel olarak okullarda rehber öğretmenlerinin sayıları, tecrübeleri yetersizdir.• Okul çıkışlarında güvenlik görevlendirilmelidir.• Meslek dersi öğretmenlerinin tutumları serttir ve ilgisizlerdir.• İmam hatip öğrencileri sosyalleşme konusunda yeterince cesaretlendirilmemektedir.• Her sınıf düzeyine göre okulda katlar ayrılmalıdır.• Öğretmenler idareye karşı ifade edemedikleri problemleri öğrencilere yansıtmamalı.• Okullarda eğitim araç ve gereçlerinin eksikliği eğitimi olumsuz etkiliyor.• Genel olarak idare ve öğretmen ilişkisi uyumlu olmakla beraber yeni atanan öğretmenlere fazla görevler yüklenmektedir.

Öğretmen, İdare ve Okul Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 3. Öğretmen, İdare ve Okul / C – 1

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRETMEN, İDARE VE OKUL	C-1 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> • Erkeklerle kızların ortak bahçeyi kullanmaları daha rahat hareket etmemizi kısıtlıyor. • Okul binalarında abdesthane olmalı. • Konferans salonu ve mescid olmalı. • Okulda temizlik görevlileri fazla olmalı ve lavaboların temizliğine önem verilmeli. • Kantinin fiziki şartları iyileştirilmeli, öğrencinin kesesine hitaap eden ürünler satılmalı. • Kantinlerde helal gıdaların satılmasına özen gösterilmeli ve ürünlerin tazeliğine dikkat edilmeli. • Hocalar okulda sigara içmemeli. • Laboratuvarlar zenginleştirilmeli. • İdare yoklama konusunda titiz olmalı. • İdareciler ve öğretmenler özel olarak konuşmalı ve öğrenciler içinde tartışmamalı. • Sigara ve alkol konusunda daha fazla denetim yapılmalı. • Okullarda iki rehber öğretmen olmalı. • Kız öğrencilerin rahat konuşabilmeleri için okulda bayan rehber öğretmeni olmalı. • Rehber öğretmenler ders planında yardımcı olmalıdırlar. • Kültür dersi öğretmenleri dinle alakalı olmayan görüşleri ile öğrencilerin kafalarını karıştırmamalıdır. • Öğretmenler dersi daha anlaşılır bir şekilde anlatmalıdırlar. • Öğretmenler öğrencilerine daha fazla ilgili davranmalıdırlar. • LYS ve YGS'ye yönelik test çözümleri yapılmalı. • Öğretmenler öğrencilerin ahlakî problemleriyle de ilgilenmelidir. • Öğretmenler güleryüzlü olmalıdırlar. • Öğretmenlerin diksiyonları düzgün olmalıdır. • İdareci olan hocaların girdiği derslerin aksama probleminin giderilmesi. • Veliler için bekleme odası yapılmalı. • Öğretmenler öğrencileri arasında ayırım yapmamalı. • Herkesin kendine ait dolabı olmalı. • Okullarda etütler olmalı ve yatılı öğrenciler için aktiviteler bulunmalı. • Kız erkek ilişkilerine dikkat edilmeli. • Okullarda boy aynası olmalı. • Okullarda lavabolarda ped matik, peçete, sıvı sabun olmalı. • İHL'ye zorla öğrenci gönderilmemeli. • Laboratuvarda deneylerin yapılabilmesi için aktif hale getirilmeli. • Müdürler etkinliklere daha çok destek vermeli. • Derslerin yoğunluğu sosyal aktivitelerden uzaklaştırmamalı. • İdareciler ve öğretmenler öğrencileri küçümseyip hakaret etmemeli. • İdareciler kendilerine görüş açısından yakın hocalara iltimas göstermemeli.

Öğretmen, İdare ve Okul Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 3. Öğretmen, İdare ve Okul / C – 2

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRETMEN, İDARE VE OKUL	C- 2 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none">• Kız erkek binaları ayrı olmalı.• Tenefüsler namaz saatlerine göre olmalı.• Bodrum katlarda ders yapılmamalı.• Temizlikçiler rencide edilmemeli ve sayıları arttırılmalı.• Kantinlerde fiyatlar makulleştirilmeli, zararlı yiyecekler satılmamalı ve denetimler arttırılmalı.• kantinlerde masa sandalye sayısı arttırılmalı.• Okul çevresi güvenli hale getirilmeli.• Okullarda güvenlik görevlileri görev yapmalı.• İdare ilgisiz olamamalı.• İdarecilere istediğimiz zaman ulaşabilmeliyiz.• Öğretmenler sınıfta öğrencileri rencide etmemeli.• Okullar gezilere götürmeli.• Ders programları öğrencileri zor duruma düşürmeyecek şekilde yapılmalı.• Kötü alışkanlıklar için seminerler yapılmalı.• Derste siyaset yapılmamalı.• Öğretmenler derse vaktinde girmeli.• Kantinlerde helal damgalı yiyecekler satılmalı.• Okul bahçeleri yeşillendirilmeli ve geniş olmalı.• Laboratuvarlar aktif kullanılmalı ve geliştirilmeli.• Siyer dersi tarih dersi gibi anlatılmamalı.• Okulda sohbet, ebru ve hat yapacak etkinlik alanları istiyoruz.• Sınıf mevcutları azaltılmalı.• Konferans salonları ve mescidler daha kullanışlı olmalı.• Kapalı spor yapılacak alanlar oluşturulmalı.• Okulumuzda kendimize ait dolaplar olmalı.• Derslerde yeteri kadar materyal kullanılmıyor.• İdarecilerimiz bizimle yeterince ilgileniyor.• Öğle arasında dışarıya çıkılabilmeli.• Ders saatlerinde toplantı yapılmamalı.• Okulların yanında yurdu olmalı.• Okullarda yeteri kadar etkinlik yapılmıyor.• Okullarda internet erişimi sağlanmalı.• İdareciler öğrencileri tanımalı ve despot olmamalı.• Okulların ısınma sorununa çözüm bulunmalı.

Öğretmen, İdare ve Okul Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 3. Öğretmen, İdare ve Okul / D – 1

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRETMEN, İDARE VE OKUL	D- 1 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> • Erkek ve kızların bina ve kantinlerinin ayrılması gereklidir. • Kantinde sıraya girecek alanlar oluşturulmalı. • Okullarda laboratuvar yok ya da kullanılmıyor. Öğrencilerin kullanımına açılmalı. • Rehber öğretmenleri bilgi ve eğitim amaçlı daha çok konferans ve eğitim programı düzenlemeli. • İHL'lere zorla gelen öğrenciler imam hatip ruhunu bozuyor. • Branş öğretmenleri öğrencilerle daha fazla ilgilenmeli. • Sosyal ortamda İmam Hatipli olduğumu rahatlıkla ifade ediyorum ve sorun yaşamıyorum. • İHL öğrencisi olmaktan memnunum ayrıcalıklı olduğumu düşünüyorum. • Öğretmenler saygılı öğrencilere karşı ilgili ve samimiler. • Öğretmenler idareye karşı daha anlayışlı olmalı. • İHL'yi daha rahat zannediyordum ancak hayatımızı kısıtlıyorlar. • Okullar yeterince temizlenmiyor.Hizmetli sayısının artırılması gerek. • Meslek öğretmenleri biraz daha anlayışlı ve ilgili olmalı. • İdarecilerimiz öğretmenlerimizle samimiler aralarında iyi bir ilişki var. • İdarecilerimiz öğrencilere saygılı idareden memnunuz. • Felsefe ve ahlak dersleri artırılmalı. • Kantinin hijyeni yetersiz daha temiz ve düzenli olmalı. • Okulumun rehberlik servisinden memnunum. • Okulun çevresi yeterince güvenli değil güvenlik görevlileri olmalı. • Okul kütüphaneleri yeterli değil. • İHL'den mezun olduğum zaman donanımlı olacağımı düşünüyorum. • Okulumdaki en büyük problem başarısızlık ve saygısızlık. • Okulumuzda spor salonu aktif değil. • İmam hatiplerde zararlı alışkanlıklara karşı rehberlik servisi uygulanıyor. • Öğretmenler sorumluluklarının bilincinde ve idareye saygılı. • Meslek öğretmenleri kıyafet yüzünden önyargılı davranıyor. • Meslek dersi öğretmenleri beklentilerimizi karşılıyorlar memnunum. • Meslek öğretmenlerimiz gerekli gayreti gösteriyor öğrenciler suistimal ediyorlar. • Okuldaki en büyük sorun kılık kıyafet ve disiplin. • Okulumuzda zararlı alışkanlıklar kullanılmıyor, okul bu konuda dikkatli. • İdareciler öğretmenlere baskı uygulamamalı daha samimi olmalı. • Kantinde zararlı yiyecekler satılmamalı. • Okulun amacı sadece daha çok test çözdürmek, anlamamız önemsenmeli. • İmam Hatiplerde zararlı alışkanlıklar var . Denetimi çok iyi yapılmıyor. • Öğretmenler öğrencilere güvenmiyor ve anlayış göstermiyorlar.

Öğretmen, İdare ve Okul Hakkında Sorun ve Çözüm Önerileri Çalışma Sonuçları

Tablo 3. Öğretmen, İdare ve Okul / D – 2

KONU	GRUP	İFADELER
ÖĞRETMEN, İDARE VE OKUL	D- 2 / KIZ ÖĞRENCİLER	<ul style="list-style-type: none"> Mescidlerin daha geniş, temiz ve güzel olması. Erkeklerin ve kızların bölümlerinin komple ayrı olması. Tuvaletlerin temiz olması ve abdest için yerlerin bulunması. Okullar تنها yerlere yapılmamalı ve güvenliği sağlanmalı. İdarecilerin, öğretmenlerin derse giriş çıkış saatlerini denetlemesi. Öğretmenler öğrencilerle empati yapabilmeli. Öğretmenler öğrencileri küçümsememeli ve yapıcı konuşmalı. İHL öğrencilerine karşı bir saygınlık var. İHL öğrencilerine karşı bir beklenti var./sen bnu yapmamalısın/ Meslek dersi öğretmenlerinin imanımızla ders notlarımızı kıyışlamamalı. Branş öğretmenleri soru çözdürmeli. Rehber öğretmenler daha aktif olmalı öğrencileri yeteri kadar bilgilendirmeli. İHL'ye alınacak öğrencilerin iyi seçilmeli, herkes alınmamalı. İHL'ye zorla getirilen öğrencilere okul sevdirmeli. İman Hatiplerin kalitesi arttırılmalı. İHL'de herşey katı bir zorunlulukta olmamalı. Laboratuvar gereçleri çok yetersiz. Öğretmenlerin çok yaşlı olmaması gerekir, çağ farkı yaşanmamalı. İHL'de uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklara pek rastlanmaz. İdareciler öğretmenlerin müfredata uyup uymadıklarını denetlemelidir. Kantinde sıra sistemi olmalı. Kantin fiyatları düzenlenmeli. İdareciler daha anlayışlı olmalı. Öğretmenlerin öğrencilerle arası iyi. Öğretmenler öğrencilere daha anlayışlı yaklaşmalı. Okullar gayet temiz. İdaredeki en büyük sorun kız erkek ilişkilerine karşı duyarsız olmaları. Okul çevresinde tehlikeli insanlar bulunmakta, buna çözüm bulunmalı. Öğretmenler ders süresini yeteri kadar iyi kullanamıyorlar. Pozitif derslere daha çok ağırlık verilmeli. Öğretmenler not konusunda fazla tutucu. Okulun en büyük problemi öğrenciler arasındaki ilişkilerin düzensiz olması. Meslek dersi öğretmenleri hadis sünnet din konusunda fikir ayrılığı yaşıyor. Branş dersi hocaları derslerini sevdirebiliyor. İHL'deki en kötü alışkanlık sigara içmektir. Meslek dersi öğretmenleri oldukça iyiler. Derslerini sevdireyorlar. Okulun en büyük problemi derslerin yetersiz olması. Okuldaki en büyük problem fiziki yetersizlikler. İHL öğrencisi diğer öğrencilere göre daha saygılı oluyor. İdareciler ve öğretmenlerin ilişkileri yeterince iyi.

